

AVANÇ: Nou informe sobre execucions hipotecàries, desnonaments i dret a l'habitatge amb dades inèdites de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca

L'Observatori DESC i la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) presentaran al setembre un exhaustiu informe sobre l'estat de la qüestió en matèria d'execucions hipotecàries, desnonaments i dret a l'habitatge a l'estat espanyol.

Una de les principals novetats d'aquest informe és que mostrarà **noves dades sobre la problemàtica a partir de 11.561 enquestes** realitzades a persones afectades que han contactat amb la PAH en els darrers dos anys. La mostra és interessant no només pel nombre considerable d'enquestes, sinó sobretot per la **informació sociodemogràfica i de vulnerabilitat social** que dona de les persones afectades. A més, també donarà **dades del comportament de les entitats financeres**, unes dades que tant els propis bancs com les administracions no han volgut facilitar a dia d'avui.

La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i l'Observatori DESC van ser de les primeres entitats que, ja al 2009, van alertar de la gravetat de la problemàtica i des de llavors han denunciat reiteradament **la mancança d'unes dades oficials** que permetin entendre l'abast de la vulneració de drets fonamentals que està suposant l'actual marc normatiu en matèria d'habitatge. Així mateix, aquesta manca d'informació també impossibilita orientar adequadament les polítiques públiques. **És per això que les dues entitats han fet un gran esforç per recollir dades estadístiques** el més precises possibles a partir de les persones afectades que han contactat la PAH en algun moment.

Sobre l'**àmbit geogràfic**, l'enquesta s'ha realitzat a través d'internet, en castellà i dirigida a tot l'estat. La majoria de respostes són, per ordre, de persones que viuen a Catalunya, País Valencià, Comunitat de Madrid i Andalusia. Aquesta proporció es correspon de manera aproximada amb les dades del Poder Judicial, que indiquen que aquestes mateixes són les comunitats autònomes més afectades. Així, la dada geogràfica juntament amb el nombre d'enquestes, confirmen el valor d'interès estadístic de l'enquesta.

A l'espera de l'informe complet que es farà públic al setembre, avancem ara en aquesta nota algunes dades pel seu interès:

- 1. Del total de persones afectades, a un 60,8% encara els hi queda entre el 80% i el 100% per pagar, i a quasi un 20% els hi queda entre el 60% i el 80%.** Aquesta dada corrobora que, si no s'aprova la dació en pagament, la majoria de persones afectades es veuen abocades a mantenir un deute a perpetuïtat en cas de patir una execució hipotecària.
- 2. Un 35,6% declara tenir avals,** dels quals la majoria, un 65,3% són familiars directes (pares o fills). Així, en cas d'execució hipotecària en una tercera part dels casos està en risc més d'una llar.
- 3. La gran majoria de persones afectades, un 83%, afirma no tenir un altre habitatge, ni de propietat ni de lloguer, on allotjar-se en cas de desnonament.**
- 4. En el 70% dels casos, el motiu d'impagament de la hipoteca és l'atur.** La resta té a veure amb la pujada de la quota hipotecària, la suma d'altres deutes o la separació o divorci.

5. **Perfil de les persones afectades I: el 82% eren nascudes a l'estat espanyol.** Entre les persones nascudes a països estrangers, la comunitat més afectada és l'equatoriana amb un 4%. **El nivell educatiu és elevat:** el 59% tenien estudis secundaris o de formació professional, i un 24% tenen estudis universitaris. Només aquestes dades ja desmenteixen la imatge que algunes vegades s'ha volgut donar, com si aquest fos un "problema de persones immigrades i ignorants". Les dades mostren tot el contrari.
6. **Perfil II:** La majoria de llars afectades, el 61,1%, es componen de 3 o més membres. **Al voltant d'un 75% de les llars tenen al menys un menor de 18 anys.** Un 31,6% de les llars tenen una o dues persones majors de 65 anys.
7. **Perfil III:** Un 19,2% es troba en atur amb prestació mentre que **un 25,7% de les persones afectades estan en situació de màxima vulnerabilitat al no disposar ni de feina ni de prestació per atur.** En conjunt predomina la situació de precarietat laboral i només un 22%,5% tenen treball amb contracte indefinit.
8. **Per 1/3 de les persones afectades en algun moment la hipoteca ha suposat el total dels ingressos familiars.** Per més del 40% suposa més del 60% dels ingressos. Aquests percentatges estan molt lluny de les recomanacions de Nacions Unides, que indiquen que la despesa de l'habitatge mai hauria de superar, com a màxim, el 30% dels ingressos. I el que és més greu: impliquen que el pagament de l'habitatge compromet l'accés a altres necessitats bàsiques.
9. **Impactes en la salut i necessitats bàsiques:** un 77% de les persones afectades afirma patir un alt nivell d'ansietat. Sobre altres necessitats compromeses, la major dificultat es concentra en el pagament de roba (70%), els suministres de la llar (65%) i aliments (45%).
10. **Comportament de les entitats financeres I:** les persones afectades es concentren entre el grup BBVA, amb un 15,9%; Bankia, amb un 15,2%; Santander (+UCI), amb un 14,2%; Caixa Bank, amb un 13,8%; Catalunya Caixa, amb un 9,8%. Destacar que Bankia i Catalunya Caixa són entitats rescatades i nacionalitzades amb diners públics. Destacar també que oficialment s'ha volgut presentar a BBVA i Santander com entitats exemplars, i en canvi, entre les persones afectades de la PAH, lideren les hipoteques amb problemes de pagament així com les execucions.
11. **Comportament de les entitats financeres II:** el 84% de les persones enquestades van intentar negociar amb el banc per intentar trobar una solució, i el 93,1% considera negatiu el resultat d'aquest intent. En general, un 92% es considera insatisfet/a pel tracte rebut
12. **Objectius de les persones afectades:** a la pregunta de "què espera aconseguir amb la mobilització de la PAH?", un 75% ha respost la dació en pagament, un 50,4% el lloguer social, un 43,9% una renegociació, un 33,8% la condonació i un 16% "altres".

Aquestes són només algunes de les dades que conté l'informe que es presentarà el proper setembre. Com es pot veure, **les dades són alarmants: la greu vulneració del dret a l'habitatge que es produeix des de fa anys a l'estat espanyol està provocant la vulneració d'altres drets fonamentals, com són la salut, l'alimentació o els drets dels infants.**

Per això, l'informe final anirà acompanyat per un anàlisi del marc normatiu, amb especial atenció a les novetats legislatives dels darrers mesos, així com d'unes recomanacions finals per reorientar les polítiques públiques de cara a aturar els desnonaments i fer efectiu el dret a un habitatge digne i adequat.